శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే సప్తపంచాశత్తమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే సప్తపంచాశత్తమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
విజ్ఞాతార్థోఽపి గోవిందో దగ్ధానాకర్ణ్య పాండవాన్ ।
కుంతీం చ కుల్యకరణే సహరామో యయౌ కురూన్ ॥ **1** ॥

భీష్మం కృపం సవిదురం గాంధారీం ద్రోణమేవ చ ।
తుల్యదుఃఖౌ చ సంగమ్య హా కష్టమితి హోచతుః ॥ **2** ॥

లబ్ధ్వైతదంతరం రాజన్ శతధన్వానమూచతుః ।
అక్రూరకృతవర్మాణౌ మణిః కస్మాన్న గృహ్యతే ॥ **3** ॥

యోఽస్మభ్యం సంప్రతిశ్రుత్య కన్యారత్నం విగర్హ్య నః ।
కృష్ణాయాదాన్న సత్రాజిత్ కస్మాద్ భ్రాతరమన్వియాత్ ॥ **4** ॥

ఏవం భిన్నమతిస్తాభ్యాం సత్రాజితమసత్తమః ।
శయానమవధీల్లోభాత్ స పాపః క్షీణజీవితః ॥ **5** ॥

స్త్రీణాం విక్రోశమానానాం క్రందంతీనామనాథవత్ ।
హత్వా పశూన్ సౌనికవన్మణిమాదాయ జగ్మివాన్ ॥ **6** ॥

సత్యభామా చ పితరం హతం వీక్ష్య శుచార్పితా ।
వ్యలపత్తాత తాతేతి హా హతాస్మీతి ముహ్యతీ ॥ **7** ॥

తైలద్రోణ్యాం మృతం ప్రాస్య జగామ గజసాహ్వయం।
కృష్ణాయ విదితార్థాయ తప్తాఽఽచఖ్యౌ పితుర్వధం ॥ **8** ॥

తదాకర్ణ్యేశ్వరౌ రాజన్ననుసృత్య నృలోకతాం।
అహో నః పరమం కష్టమిత్యస్రాక్షౌ విలేపతుః ॥ **9** ॥

ఆగత్య భగవాంస్తస్మాత్ సభార్యః సాగ్రజః పురం।
శతధన్వానమారేభే హంతుం హర్తుం మణిం తతః ॥ **10** ॥

సోఽపి కృష్ణోద్యమం జ్ఞాత్వా భీతః ప్రాణపరీప్సయా।
సాహాయ్యే కృతవర్మాణమయాచత స చాబ్రవీత్ ॥ **11** ॥

నాహమీశ్వరయోః కుర్యాం హేలనం రామకృష్ణయోః।
కో ను క్షేమాయ కల్పేత తయోర్వ్యజినమాచరన్ ॥ **12** ॥

కంసః సహానుగోఽపీతో యద్ద్వేషాత్త్యాజితః శ్రియా।
జరాసంధః సప్తదశ సంయుగాన్ విరథో గతః ॥ **13** ॥

ప్రత్యాఖ్యాతః స చాక్రూరం పార్ష్ణిగ్రాహమయాచత।
సోఽప్యాహ కో విరుధ్యేత విద్వానీశ్వరయోర్బలం ॥ **14** ॥

య ఇదం లీలయా విశ్వం సృజత్యవతి హంతి చ।
చేష్టాం విశ్వసృజో యస్య న విదుర్మోహితాజయా ॥ **15** ॥

యః సప్తహాయనః శైలముత్పాట్యైకేన పాణినా।
దధార లీలయా బాల ఉచ్ఛిలీంధ్రమివార్భకః ॥ **16** ॥

నమస్తస్మై భగవతే కృష్ణాయాద్భుతకర్మణే।
అనంతాయాదిభూతాయ కూటస్థాయాత్మనే నమః ॥ **17** ॥

ప్రత్యాఖ్యాతః స తేనాపి శతధన్వా మహామణిం।
తస్మిన్ న్యస్యాశ్వమారుహ్య శతయోజనగం యయౌ ॥ **18** ॥

గరుడధ్వజమారుహ్య రథం రామజనార్దనౌ ।
అన్వయాతాం మహావేగైరశ్వై రాజన్ గురుద్రుహం ॥ **19** ॥

మిథిలాయాముపవనే విసృజ్య పతితం హయం ।
పద్భ్యామధావత్ సంత్రస్తః కృష్ణోఽప్యన్వద్రవద్ రుషా ॥ **20** ॥

పదాతేర్భగవాంస్తస్య పదాతిస్తిగ్మనేమినా ।
చక్రేణ శిర ఉత్కృత్య వాససో వ్యచినోన్మణిం ॥ **21** ॥

అలబ్ధమణిరాగత్య కృష్ణ ఆహాగ్రజాంతికం ।
వృథా హతః శతధనుర్మణిస్తత్ర న విద్యతే ॥ **22** ॥

తత ఆహ బలో నూనం స మణిః శతధన్వనా ।
కస్మింశ్చిత్ పురుషే న్యస్తస్తమన్వేష పురం వ్రజ ॥ **23** ॥

అహం విదేహమిచ్ఛామి ద్రష్టుం ప్రియతమం మమ ।
ఇత్యుక్త్వా మిథిలాం రాజన్ వివేశ యదునందనః ॥ **24** ॥

తం దృష్ట్వా సహసోత్థాయ మైథిలః ప్రీతమానసః ।
అర్హయామాస విధివదర్హణీయం సమర్హణైః ॥ **25** ॥

ఉవాస తస్యాం కతిచిన్మిథిలాయాం సమా విభుః ।
మానితః ప్రీతియుక్తేన జనకేన మహాత్మనా ।
తతోఽశిక్షద్ గదాం కాలే ధార్తరాష్ట్రః సుయోధనః ॥ **26** ॥

కేశవో ద్వారకామేత్య నిధనం శతధన్వనః ।
అప్రాప్తిం చ మణేః ప్రాహ ప్రియాయాః ప్రియకృద్ విభుః ॥ **27** ॥

తతః స కారయామాస క్రియా బంధోర్హతస్య వై ।
సాకం సుహృద్భిర్భగవాన్ యా యాః స్యుః సాంపరాయికాః ॥ **28** ॥

అక్రూరః కృతవర్మా చ శ్రుత్వా శతధనోర్వధం।
వ్యూషతుర్భయవిత్రస్తౌ ద్వారకాయాః ప్రయోజకౌ ॥ **29** ॥

అక్రూరే ప్రోషితేఽరిష్టాన్యాసన్ వై ద్వారకౌకసాం।
శారీరా మానసాస్తాపా ముహుర్దైవికభౌతికాః ॥ **30** ॥

ఇత్యంగోపదిశంత్యేకే విస్మృత్య ప్రాగుదాహృతం।
మునివాసనివాసే కిం ఘటేతారిష్టదర్శనం ॥ **31** ॥

దేవేఽవర్షతి కాశీశః శ్వఫల్కాయాగతాయ వై।
స్వసుతాం గాందినీం ప్రాదాత్ తతోఽవర్షత్ స్మ కాశిషు ॥ **32** ॥

తత్సుతస్తత్ప్రభావోఽసావక్రూరో యత్ర యత్ర హ।
దేవోఽభివర్షతే తత్ర నోపతాపా న మారికాః ॥ **33** ॥

ఇతి వృద్ధవచః శ్రుత్వా నైతావదిహ కారణం।
ఇతి మత్వా సమానాయ్య ప్రాహాక్రూరం జనార్దనః ॥ **34** ॥

పూజయిత్వాభిభాష్యైనం కథయిత్వా ప్రియాః కథాః।
విజ్ఞాతాఖిలచిత్తజ్ఞః స్మయమాన ఉవాచ హ ॥ **35** ॥

నను దానపతే న్యస్తస్త్వయ్యాస్తే శతధన్వనా।
స్యమంతకో మణిః శ్రీమాన్ విదితః పూర్వమేవ నః ॥ **36** ॥

సత్రాజితోఽనపత్యత్వాద్ గృహ్ణీయుర్దుహితుః సుతాః।
దాయం నినీయాపః పిండాన్ విముచ్యర్ణం చ శేషితం ॥ **37** ॥

తథాపి దుర్ధరస్త్వన్యైస్త్వయ్యాస్తాం సువ్రతే మణిః।
కింతు మామగ్రజః సమ్యగ్ న ప్రత్యేతి మణిం ప్రతి ॥ **38** ॥

దర్శయస్వ మహాభాగ బంధూనాం శాంతిమావహ।
అవ్యుచ్ఛిన్నా మఖాస్తేఽద్య వర్తంతే రుక్మవేదయః ॥ **39** ॥

ఏవం సామభిరాలబ్ధః శ్వఫల్కతనయో మణిం।
ఆదాయ వాససాచ్ఛన్నం దదౌ సూర్యసమప్రభం ॥ **40** ॥

స్యమంతకం దర్శయిత్వా జ్ఞాతిభ్యో రజ ఆత్మనః।
విమృజ్య మణినా భూయస్తస్మై ప్రత్యర్పయత్ ప్రభుః ॥ **41** ॥

యస్త్వేతద్ భగవత ఈశ్వరస్య విష్ణో -
ర్వీర్యాఢ్యం వృజినహరం సుమంగలం చ।
ఆఖ్యానం పఠతి శృణోత్యనుస్మరేద్ వా
దుష్కీర్తిం దురితమపోహ్య యాతి శాంతిం ॥ **42** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే ఉత్తరార్ధే స్యమంతకోపాఖ్యానే సప్తపంచాశత్తమోఽధ్యాయః ॥